

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού

1.7.2025

ΘΕΜΑ Καινούργιο «έγκλημα» σχεδιάζεται από το ΥΠΠΟ στον λόφο «Παπούρα» Καστελλίου Κρήτης, με την τοποθέτηση ραντάρ σε απόσταση αναπνοής από μοναδικό μινωικό εύρημα που αποκάλυψε πριν ένα χρόνο η αρχαιολογική σκαπάνη.

Οι ανασκαφικές έρευνες, για την κατασκευή του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης στο Καστέλλι του Δήμου Μινώα Πεδιάδος, στον λόφο «Παπούρα» αποκάλυψαν μια εξαιρετικά σπάνια κυκλική κατασκευή διαμέτρου 48-50μ., που αποτελεί μοναδική ανακάλυψη στον Αιγαιακό χώρο τόσο για την αρχιτεκτονική σύλληψη και επιμελή κατασκευή της, όσο και για την περίοπτη θέση πάνω από την πεδιάδα του Καστελλίου. Πρόκειται για κατασκευή με δαιδαλώδη διάρθρωση επάλληλων λιθόκτιστων δακτυλίων σε διαφορετικά υψομετρικά επίπεδα, με διαπιστωμένη χρήση στην Προανακτορική έως την πρώιμη Παλαιοανακτορική περίοδο.

Ένα μοναδικό και σπάνιο εύρημα που ήρθε στο φως πριν ένα χρόνο , για το οποίο το Υπουργείο Πολιτισμού είχε εκδώσει πανηγυρικό δελτίο τύπου σύμφωνα με το οποίο η Υπουργός με απόλυτη σαφήνεια διαβεβαίωνε πως η ανασκαφική έρευνα του ευρήματος πρέπει να συνεχιστεί, ώστε να μπορέσουν οι ανασκαφείς να το ερμηνεύσουν, και φυσικά να διασωθεί δεδομένης της μοναδικότητάς του. Είχε δηλώσει επίσης πως προφανώς το έργο της κατασκευής του αεροδρομίου πρέπει να συνεχιστεί απρόσκοπτα, αλλά και το εύρημα να προστατευθεί και δεδομένου ότι αυτό ανακαλύφθηκε σε τμήμα περιοχής που είχε απαλλοτριωθεί για την τοποθέτηση ραντάρ στο υπό κατασκευή αεροδρόμιο ,γι' αυτό και θα αναζητηθεί άλλος χώρος που θα στεγάσει το ραντάρ.

Ένα χρόνο μετά, σε μια φάση που η ανασκαφική έρευνα είναι ακόμη σε εξέλιξη, η κυβέρνηση ετοιμάζεται να τοποθετήσει τελικά ραντάρ στο λόφο Παπούρα για να εξυπηρετήσει την κατασκευή του αεροδρομίου Καστελλίου, ενώ οι δηλώσεις της Υπουργού Πολιτισμού ότι το θέμα του ραντάρ θα περάσει από το ΚΑΣ σε 2-3 εβδομάδες και πως το παλιό μπορεί να συνυπάρξει με το καινούργιο, προβληματίζουν την αρχαιολογική κοινότητα.

ΕΠΕΙΔΗ η πρόθεση του ΔΑΗΚ (διαχειρίστριας εταιρείας) να τοποθετήσει τις εγκαταστάσεις των ραδιοβοηθημάτων που απαιτούν εκτενείς διαμορφώσεις και ταπεινώσεις εκατέρωθεν του λόφου, σε άμεση γειτνίαση με την αρχαία κατασκευή, αποτελεί κατάφωρη παραβίαση του Αρχαιολογικού Νόμου και θα προκαλέσει άμεση και έμμεση βλάβη στο ίδιο το μνημείο και τον περιβάλλοντα χώρο του,

ΕΠΕΙΔΗ σύμφωνα με το Τοπικό Παράρτημα Κρήτης του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων η επέμβαση αυτή και η συγκεκριμένη χρήση θα καταστήσει απαγορευτική την ανάδειξη του λόφου ως επισκέψιμου αρχαιολογικού χώρου, καθώς θα προκαλέσει τεράστιες μεταβολές και αλλοιώσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και το αρχαίο τοπίο, διαταράσσοντας την άρρηκτη σχέση που τα συνδέει. Επιπλέον, οι κατασκευαστικές εργασίες, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων λατόμευση με χρήση εκρηκτικών, ενδέχεται να προκαλέσουν βλάβες στο μνημείο, του οποίου η έρευνα είναι ακόμα σε εξέλιξη,

ΕΠΕΙΔΗ οι αντιδράσεις και οι διαμαρτυρίες της τοπικής κοινωνίας για την τοποθέτηση ραντάρ στον σπουδαίο αρχαιολογικό χώρο της Παπούρας, είναι πάνδημες και έντονες, όπως αποδεικνύεται και από το ψήφισμα που εξέδωσαν οι κάτοικοι έπειτα από ανοιχτή λαϊκή συνέλευση στο Καστέλλι, στις 25 Ιουνίου 2025, παρουσία αρχαιολόγων, περιφερειακού συμβούλου, αντιδημάρχων και άλλων αιρετών της περιοχής,

Ερωτάται η κ. Υπουργός:

-Τι προτίθεται να κάνει έτσι ώστε το μοναδικό σε μέγεθος, σχήμα, αρχιτεκτονική σύλληψη και εκτέλεση, μνημείο της Παπούρας, να προστατευθεί, να συντηρηθεί, να αναδειχθεί σε επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο και να μην υπονομευθεί με κανένα τρόπο η ακεραιότητά του, ο περιβάλλον χώρος του καθώς και η μελλοντική επισκεψιμότητά του με εγκαταστάσεις, όπως είναι τα ραντάρ και οι πύργοι ελέγχου του υπό κατασκευή αεροδρομίου;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Τζούφη Μερόπη

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Χαρίσης Αλέξανδρος (Αλέξης)

